

Riigikogu liikmed

Meie: 10.09.2026 nr 75

Riigikogu Puuetega inimeste toetusrühm

Eesti Puuetega Inimeste Koda pöördumine seoses huvikaitsetegevuse rahastamisega

Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) on sõltumatu ja professionaalne puude ja krooniliste haiguste valdkonna poliitika ning ühiskonna arvamuse kujundaja, koondades katusorganisatsioonina enam kui 50 ühingu ja liitu üle Eesti. Meie missiooniks on puudega inimeste ja krooniliste haigete elukvaliteedi, ühiskonda kaasatuse ning eneseteostuse võimaluste tõstmine läbi huvikaitse ja koostöö.

Pöördume Teie poole palvega tagada puudega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitse jätkusuutlik rahastamine aastatel 2027–2029. Palume esitada ja seista 2027. aasta riigieelarve eelnõu menetluses muudatusettepaneku eest, millega puuetega ja krooniliste haigustega inimeste huvikaitse rahastus viiakse tegeliku vajaduse tasemele.

Riik on EPIKoja võrgustiku huvikaitset rahastanud järjepidevalt üle 30 aasta. EPIKoja huvikaitsetegevust on toetatud Sotsiaalministeeriumi (SoM) kaudu alates 1993. aastast, esmalt hasartmängumaksust laekunud vahenditest, hiljem Sotsiaalministeeriumi eelarvest. 2025. aastal likvideeriti SA Eesti Puuetega Inimeste Fond, mis oli riigipoolne sõltumatu organ puuetega inimeste ja krooniliste haigustega inimeste esindusorganisatsioonide rahastamisel. EPIKoja liikmetele kinnitati seejuures, et senised lahendused säilivad. **Täna on SoM valmis rahastamist strateegilise partnerluse raames jätkama, kuid iga-aastaselt 150 000 euro võrra väiksemas mahu. Kärpel on oluline mõju EPIKoja võrgustikule ja selle jätkusuutlikkusele. Toetus on püsinud samal tasemel alates 2023. aastast, samal ajal kui Statistikaameti andmetel tõusid hinnad aastatel 2023–2025 kokku 18,5%, ning järgmisteks aastateks meie rahastust kärbitakse.**

2026. aastal on strateegilise partnerluse kogusumma 1 500 000 eurot. EPIKoja tegevusteks on ettenähtud 435 000 eurot, võrgustikuorganisatsioonide toetuseks 1 020 000 eurot ning huvikaitse projektivooruks 45 000 eurot.

	Aastas	2027–2029 kokku
Vajadus senise tegevusmahu säilitamiseks	1 800 000 €	5 400 000 €
Puudujääk vajadusest	450 000 €	1 350 000 €
Minimumvariant: tänase rahastustaseme hoidmine	1 500 000 €	4 500 000 €
Puudujääk miinimumist	150 000 €	450 000 €
Sotsiaalministeeriumi tänane nägemus	1 350 000 €	4 050 000 €

Väljatoodud kärbe tähendab koos 2023-2026 hinnatõusuga madalamat tegelikku võimekust. Sisuline toetamise, nõustamise ja huvikaitsevajadus sellest ei vähene, osa valdkondi jääb katmata ja osa puude ja/või kroonilise haigusega inimesi puudutavaid otsuseid tehakse ilma nende esindajaid kaasamata, nende seisukohti ära kuulamata, nende häälega poliitikakujunduses arvestamata. Riik ei saa sellega leppida ja haavatavaid sihtgrupe teadlikult kõrvale jätta. Kärpimise lahendus on riigile kõige kulukam, kuivõrd töö, mida huvikaitseorganisatsioonid üle Eesti seni teinud on, peegeldub toetuse vähenedes avaliku sektori kulude tõusus, et ise inimesi nõustada, jõustada, juhendada, rääkimata poliitikakujundamisest, mida ei tehta piisavalt kaasavalt ja seega praktikas toimivalt.

Puudega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitse ja õigused ei puuduta vaid SoM-i. Valdkonnad on jaotatud mitme ministeeriumi vahel, oluliseks on ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala, lisaks Haridus- ja Teadusministeerium, Justiits- ja Digiministeerium, Siseministeerium, Kultuuriministeerium. Meie võrgustiku rahastus vajab ja väärib süsteemset ja ministeeriumite ülest lahendust, meie aastatepikkune ja pidev töö ei saa sõltuda ühe ministeeriumi eelarverea kärpest ja prioriteetidest.

Soovime enne 2027. aasta riigieelarve vastuvõtmist kohtuda kõikide Riigikogu fraktsioonidega, et seista puuetega ja kroonilise haigusega inimeste huvikaitsetegevuse rahastamise jätkusuutlikkuse eest ning leida üheskoos lahendus, mis tagaks EPIKoja võrgustiku tegevuse püsima jäämise, alustades aastatest 2027–2029.

Lugupidamisega

Meelis Joost

Juhatuse esimees

Maarja Kraiss-Leosk

Tegevjuht

Mihkel Tõkke,

mihkel.tokke@epikoda.ee, tel 5401 0436

Finants- ja digivõimekuse juht